

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 29

Indhold

- **Aktuelt i marken**
 - Få rapsjordlopper og agersnegle
 - Timing af Belkar og Agil 100 EC
 - Såtider og udsædsmængder – optimalt såtidspunkt
- **Regler og tilskud**
 - Slåning af brakarealer
 - Indsend sprøjtejournal
 - Ændringer af efterafgrøder
- **Arrangementer og kurser**
 - FarmTracking kursus

AKTUELT I MARKEN

Få rapsjordlopper og agersnegle

Skadetærsklen for rapsjordlopper som er mere end 5 % bortgnavet bladareal til og med vækststadie 14, 4 løvblade udfoldet, har vi ikke set ret meget af her i august. Der er heller ikke ret mange snegle at se.

Den tørre og varme jord, fremmer ikke ligefrem rapsjordlopper og snegle. Sneglekornene holder længere i tørt vejr og aktiviteten er lav. Det ser ud til at vejret nu skifter til ustadigt vejr og i den situation vil sneglene stortrives og søge ind i markerne.

Timing af Belkar og Agil 100 EC

Ved behov for bekæmpelse af spildkorn og evt. græsser anvendes der ofte Agil 100 EC. Agil 100 EC må først ifølge godkendelsen anvendes i vækststadie 13, 3 løvblade helt udfoldet udover de 2 kimblade. Vi ser ofte spilkorn blive meget kraftigt og at det trykker vinterrapsen. Bekæmpelse anbefales i begyndelsen af vækststadie 13, med 0,25 – 0,5 l/ha Agil 100 EC + sprede/klæbemiddel.

Belkar kan lovligt anvendes fra vækststadie 12, men fagligt bør Belkar ikke anvendes før alle planter har 3 løvblade udover de 2 kimblade, hvilket er vækststadie 13, 3 blade helt udfoldet. Vælger du at sprøjte tidligt, i vækststadie 13, er dosis 0,25 l/ha. og kan efterfølges af en split med 0,25 l/ha. 3-4 uger senere i vækststadie 16, 6 løvblade helt udfoldet. Alternativt kan vælges en behandling med 0,45-0,5 l/ha, når alle planter har 6 løvblade i vækststadie 16.

Pas på sprøjtninger med Belkar før alle planter har mindst 3 løvblade for at undgå skade på planterne. Det gælder især ved varmt vejr, hvor rapsen stresses af at få et hormonmiddel. Se billede 1. Læs mere om vinterraps i **TILVÆKST Salgsafgrøder nummer 25**.

Ved den høje dosering på 0,5 l/ha gælder det samme, at alle planter skal have 6 løvblade og husk at der skal holdes mindst en uges afstand mellem Belkar og vækstregulering.

Billede 1 For tidlig behandling med Belkar og samtidig høje temperatur kan give hormonpåvirkning på små rapsplanter. Foto: Michael D. Fleng, SAGRO

Såtider og udsædsmængder – optimalt såtidspunkt

Generelt er det optimalt at så vintersæd fra den 15. til 25. september, da det vil sikre et godt udbyttepotentiale, samtidig med at der er begrænset risiko for udbyttestab som følge af skadevoldere. Tidlig såning kan øge udbyttepotentialet, men det giver også større risiko for problemer med ukrudt, sygdomme og skadedyr (se længere nede). I sidste ende er vejret og muligheden for at lave et godt såbed afgørende for såtidspunktet.

Såtidspunkt

Vintersæd sået senest den 7. september kan bruges som alternativ til pligtige og målrettede efterafgrøder. 1,9 ha tidligt sået korn kan erstatte 1 ha efterafgrøde. Sørg for at få tilmeldt alt tidligt sået korn, da det enten kan erstatte:

- pligtige- og målrettede efterafgrøder, der er sået for sent og ellers ville give træk i kvælstofkvoten
- kan de opspares og bruges næste år

Fristen for indberetning er 10. september.

Tidlig	Middel	Sen	Meget sen
1.-10. sep.	10.-25. sep.	25.-5. okt.	Efter 5. okt.

Figur 1 Definition af tidlighed i forhold til såtidspunkt i vintersæd.

Arter der egner sig til tidlig såning

- Hybridrug kan med fordel sås tidligt, da udgiften til udsæd reduceres betydeligt. Desuden kan der opnås højere udbytter ved tidlig såning.
- Hybridvinterbyg kan sås tidligt, hvorved udgiften til udsæd reduceres betydeligt, men det er forbundet med risiko for store omkostninger til planteværn. Effektiv behandling mod større mængder "aggressive" græsukrudsarter som beskrevet nedenunder er ikke muligt i byg og vi anbefaler derfor ikke tidlig såning i marker med kendte græsukrudsproblemer.
- Vinterhvede kan sås tidligt, men det har begrænset effekt på udbyttepotentialet. Det kræver, at der ikke er problemer med græsukrudt.

Skadevoldere, der kan give problemer ved tidlig såning

- Aggressive græsser bliver kraftige ved tidlig såning, hvorved de bliver svære at håndtere. Derfor bør man ikke så tidligt i marker med væselhale, rajgræs og agerrævehale (når såningen udskydes med to uger vil det omtrent halvere mængden af græsukrudt). På marker med meget græs i de netop høstede kornmarker bør det overvejes, om man med en let harvning omkring 1. september kan få spildfrø af græsserne til at spire. Hvis det lykkes, er det fint at nedvisne 2-3 uger senere og herefter så vintersæden.

- Goldfodsyge og knækkefodsyge udgør en risiko ved tidlig såning – særligt i hvede og rug. Derfor foretrækkes gode forfrugter, som vinterraps og havre forud for tidligt sået vintersæd. Flerårshvede samt hvede dyrket efter 2-3 år med andet korn, kan med fordel bejdses med Latitude, især hvis det sås tidligt. Merprisen for latitude er omkring 200-240 kr./hkg bejdset udsæd.
- Havrerødsot optræder hyppigere i tidligt sået korn, og det er derfor nødvendigt at være meget opmærksom på at bekæmpe lus i efteråret. Rug er mindre modtagelig. Orcade, KWS Agilis, Organa, Molly og Paquita-vinterbyg er resistent mod rødsot. Sorterne ligger typisk lidt under de højst ydende i Landsforsøgene. Også resistente hvedesorter er på markedet, men endnu ikke i DK.
- Lejesæd optræder oftere ved tidlig såning (se afsnittet længere nede).
- Sneskimmel og trådkøllesvamp kan give problemer med udvintring af vinterbyg. Risikoen er størst, hvor plantetallet er for højt i forhold til sådatoen.
- Risikoen for manganmangel øges.
- Generelt bør planteværnsstrategien tilpasses til tidlig såning, hvorved omkostningerne til planteværn stiger.

Sådybde

Vintersæd sås generelt i ca. 4 cm dybde. Rug og hybridvinterbyg bør dog ikke sås dybere end 2cm. På humusrige jorde øges sådybden lidt, da denne jord i højere grad fryser op om vinteren.

Udsædsmængde og fremspiringsprocent

Det er vigtigt at tilpasse udsædsmængden til såtidspunktet. Det ønskede plantetal pr. m² for de forskellige kornarter fremgår af tabel 1 eller ved at bruge SAGRO appen. Derefter kan udsædsmængden beregnes ud fra tusindkornsvægt (TKV) og forventet spiringsprocent, se også såtabellen i tabel 2. TKV kan ses på sækken med udsæd. Mange regner med forventet fremspiring på 80-90 % fremspiring, det er dog ikke ualmindeligt at den er lavere. Typisk er fremspiringsprocenten lavere på knoldet lerjord, i våd jord eller ved direkte såning. Når kornet er spiret, kan du tælle antal planter et par steder i marken og se om fremspiring svarer til det forventede, hvis det ikke er tilfældet, bør du næste år op- eller nedjustere fremspiringsprocenten i forhold til din optælling.

Hvis forfrugten er brak, græs, frøgræs eller har der været meget græsukrudt øges risikoen for græsfluer, derfor bør plantetallet øges med 30-40 planter pr. m².

Når rug etableres tidligt, udsås der få planter pr m², husk på, at det kræver både godt såbed og godt vejr ved og efter såning, så der opnås en god og ensartet spiring.

Hybridsorterne sås i units. En unit svarer til 1 mio. spiredygtige frø. Vægten på en unit af din udsæd ses på sækken.

Eksempel ved 150 pl/m²:

150 pl/m² x 10.000 m² = 1,5 mio. frø svarende til 1,5 units pr. ha.

Husk at korrigere for spiringsprocent: 1,5 unit x 100 / spiringsprocent

Tabel 1 Vejledende plantetal ved etablering af vintersæd i forhold til sådato.

Afgrøde	Ønsket plantetal (pl./m ²)			
	1.-10. sep.	10.-25. sep.	25.-5. okt.	Efter 5. okt.
Vinterhvede	200-250	250-325	325-375	375
Hybridrug*	125-150	150-175	175-200	200
Vinterbyg	200-250	250-300	300-350	-
Hybridvinterbyg*	140-160	160-180	180-200	-

$$Kg/ha = \frac{\text{ønsket plantetal} \times TKV}{\text{spirings\%}}$$

Figur 2 Formel til beregning af udsædsmængde

Tabel 2 Såtabel beregnet ved 85 % markspiring. Tusindkornsvægten (TKV) kan normalt ses på sækken.

TKV	Ønsket plantetal				
	200	250	300	350	400
32	75	94	113	132	151
34	80	100	120	140	160
36	85	106	127	148	169
38	89	112	134	156	179
40	94	118	141	165	188
42	99	124	148	173	198
44	104	129	155	181	207
46	108	135	162	189	216
48	113	141	169	198	226
50	118	147	176	206	235
52	122	153	184	214	245
54	127	159	191	222	254

REGLER OG TILSKUD

Slåning af brakarealer

Slåningsbrak skal slås mindst 1 gang i april eller i perioden fra 1. august til 15. september. Efter 15. september kan det nås indtil 25. oktober, men du vil sandsynligvis få et høringsbrev som skal besvares med Landbrugsstyrelsens foto App.

Blomster- og bestøverbrak må slås i de samme perioder, men det er helt frivilligt. Husk at plantematerialet skal blive liggende, det må ikke fjernes! Efter slåning kan det være svært at fastslå om marken overholder krav om artssammensætning og overfladedækning af blomster/bestøverbrak, så det anbefaler vi generelt ikke.

Indsend sprøjtejournal

Send gerne din sprøjtejournal ind nu, så din planterådgiver kan få den indberettet.

Ændringer af efterafgrøder

Har du ændret på efterafgrøderne i forhold til det planlagte, må du meget gerne melde det ind til din planterådgiver, så snart du ved, hvordan det bliver. Det kan være ændret placering, ændret areal, senere etablering, ændret N-kvote eller tidlig såning. Læs mere i TILVÆKST Salgsafgrøder nummer 27.

ARRANGEMENTER OG KURSER

FarmTracking kursus

Der vil i de kommende måneder blive afholdt en række kurser i FarmTracking. I forbindelse med de nye krav til føring af sprøjtejournal, anbefales det at anvende App'en FarmTracking til at notere sine sprøjteoplysninger.

Disse kurser vil introducere nye brugere til funktionerne i FarmTracking. Tilmeld dig via QR-kode eller Link. Erfarne brugere vil kunne få tips og tricks til bedre udnyttelse.

Tilmeldingen er en forhåndstilmelding, hvorefter du vil blive ringet op, når der er fundet datoer til afholdelse af disse kurser.

Link: <https://forms.office.com/e/5WEzgEJBGS>

QR-kode:

